

ВЫСТУПЛЕНИЕ-ПРИВЕТСТВИЕ директора ГРЕЧЕСКОГО КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРА – ГКЦ ТЕОДОРЫ ЯННИЦИ

ΟΜΙΛΙΑ-ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ της διευθύντριας του ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – Κ.Ε.Π. ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗ

Дорогие друзья, мое выступление состоит из отрывков документов о Революции и из исторических фактов того периода.

Αγαπητοί φίλοι, η ομιλία μου αποτελείται από αποσπάσματα από έγγραφα για την Επανάσταση και από ιστορικά γεγονότα εκείνης της περιόδου.

«Προειδοποίησις εις τας ευρωπαϊκάς αυλάς, εκ μέρους του φιλογενούς
αρχιστρατήγου
των σπαρτιατικών στρατευμάτων Πέτρου Μαυρομιχάλη και της Μεσσηνιακής
συγκλήτου

Ο ανυπόφορος ζυγός της οθωμανικής τυραννίας εις το διάστημα ενός και απέκεινα αιώνος, κατήντησεν εις μίαν ακμήν, ώστε να μην μείνη άλλο εις τους δυστυχείς πελοποννησίους γραικούς, ει μη μόνον πνοή και αυτή δια να ωθή κυρίως τους εγκαρδίους των αναστεναγμούς. εις τοιαύτην όντες κατάστασιν στερημένοι από όλα τα δίκαιά μας, με μίαν γνώμην ομοφώνως απεφασίσαμεν να λάβωμεν τα άρματα, και να ορμήσωμεν κατά των τυράννων. πάσα προς αλλήλους μας φατρία και διχόνοια, ως καρποί της τυραννίας απερρίθφησαν εις τον βυθόν της λήθης, και άπαντες πνέομεν πνοήν ελευθερίας. αι χείρες ημών αι δεδεμέναι μέχρι του νυν από τας σιδηράς αλύσσους της βαρβαρικής τυραννίας, ελύθησαν ήδη, και υψώθησαν μεγαλοψύχως και έλαβον τα όπλα προς μηδενισμόν της βδελυράς τυραννίας. οι πόδες ημών οι περιπατούντες εν νυκτί και ημέρα εις τας εναγκαρεύσεις τας ασπλάγχνους τρέχουν εις απόκτησιν των δικαιωμάτων μας. η κεφαλή μας η κλίνουσα τον αυχένα υπό τον ζυγόν τον απετίναξε και άλλο δεν φρονεί, ει μη την ελευθερίαν. η γλώσσα μας η αδυνατούσα εις το

να προφέρη λόγον, εκτός των ανωφελών παρακλήσεων, προς εξιλέωσιν του βαρβάρου τυράννου, τώρα μεγαλοφώνως φωνάζει και κάμνει να αντηχή ο αήρ το γλυκύτετον όνομα της ελευθερίας. εν ενί λόγω απεφασίσαμεν, ή να ελευθερωθώμεν, ή να αποθάνωμεν. τούτου ένεκεν προσκαλούμεν επιπόνως την συνδρομήν και βοήθειαν όλων των εξευγενισμένων Ευρωπαϊκών γενών, ώστε να δυνηθώμεν να φθάσωμεν ταχύτερον εις τον ιερόν και δίκαιον σκοπόν μας και να λάβωμεν τα δικάια μας. να αναστήσωμεν το τεταλαιπωρημένον ελληνικόν γένος μας. δικαίω τω λόγω η μήτηρ μας Ελλάς, εκ της οποίας και υμείς εφωτίσθητε, απαιτεί ως εν τάχει την φιλάνθρωπον συνδρομήν σας, και ευέλπιδες, ότι θέλει αξιωθώμεν, και ημείς θέλομεν σας ομολογή άκραν υποχρέωσιν, και εν καιρώ θέλομεν δείξη πραγματικώς την υπέρ της συνδρομής σας ευγνωμοσύνην μας».

1821 Μαρτίου 23, εν Καλαμάτα. Εκ του σπαρτιατικού στρατοπέδου
Πέτρος Μαυρομιχάλης, αρχιστράτηγος σπαρτιατικού και μεσσηνιακού
στρατού

«Предупреждение европейским судам от имени филогенного
главнокомандующего

спартанских войск Петроса Мавромихалиса и мессинийского сената

Невыносимое иго османской тирании на протяжении столетия и прошлого подошло к концу, так что для несчастных пелопоннесских греков больше не остается, это не только вздох и этот, чтобы толкать главным образом сердца вздыхает. находясь в таком лишенном всех прав государстве, мы с одним единоголосным мнением решили взять колесницы и броситься против тиранов. все разногласия и раздоры друг к другу, как плоды тирании, были низвергнуты в глубины забвения, и все мы вдохнули дыхание свободы. Наши руки, скованные до сих пор железными цепями варварской тирании, уже освободились, и они с великим мужеством поднялись и получили оружие для уничтожения гнусной тирании. наши ноги, ходоки день и ночь в заграждениях, невинные бегут, чтобы добиться наших прав. наша голова, склонив шею под ярмо, сбросила его и ни о чем другом, кроме свободы, не думает. наш язык, который не мог произнести ни слова, кроме бесполезных молений об искуплении варварского тирана, теперь громко кричит и заставляет воздух звучать сладчайшим именем свободы. по одной причине мы решили: либо освободиться, либо умереть. поэтому мы старательно призываем к помощи и помощи все утонченные европейские народы, чтобы мы могли быстрее достичь нашей святой и справедливой цели и получить свои права. воскресить нашу несуществующую греческую расу. правильно, наша мать Греция, от которой и вы просвещались, требует как можно большей вашей человеколюбивой помощи, и мы надеемся, что она будет заслужена, и мы также хотим признания вашей величайшей обязанности, и

со временем мы хотим, чтобы вы действительно проявите благосклонность к вашей помощи и нашу благодарность».

1821 г., 23 марта, в Каламате. Из спартанского лагеря

Петрос Мавромихалис, главнокомандующий спартанской и мессинийской армиями.

Καρλ Κραζεΐσεν (1794-1878). Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
Karl Krazeisen (1794-1878). Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

Παιδιά μου!

Εἰς τὸν τόπο τοῦτο, οὐδὲ ἐγὼ πατῶ σήμερα, ἐπατούσαν καὶ ἐδημηγορούσαν τὸν παλαιὸν καιρὸ ἄνδρες σοφοί, καὶ ἄνδρες με τοὺς οὐσίους δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ συγκριθῶ καὶ οὔτε νὰ φθάσω τὰ ἴχνη των. Εἰς ἐπιθυμούσα νὰ σας ἰδῶ, παιδιὰ μου, εἰς τὴν μεγάλην δόξαν των προπατόρων μας, καὶ ἐρχομαι νὰ σας εἰπῶ, ὅσα εἰς τὸν καιρὸ τοῦ ἀγῶνος καὶ προ αὐτοῦ καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτόν ὁ ἴδιος ἐπαρτήρησα, καὶ ἀπ' αὐτὰ νὰ κάμωμε συμπερασμούς καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν σας, μολονότι ὁ Θεὸς μόνος ἡξεύρει τὰ μέλλοντα.

Дети мои!

На этом месте, где я сейчас стою, стояли и выступали в античные времена мудрые мужья, с которыми я не достоин сравниваться, я и их следа не стою. Я желал, дети мои, увидеть Вас достойными славы наших предков и сегодня пришел рассказать Вам то, о чем я говорил и до нашей великой Борьбы, и о чем наблюдал после неѐ, для того, чтобы мы пришли к нужным выводам для Вашего будущего блага, хотя только одному Богу известно будущее.

Όταν αποφασίσαμε νὰ κάμωμε τὴν Εὐανάσταση, δὲν ἐσυλλογισθήκαμε οὔτε πόσοι εἴμεθα οὔτε πῶς δὲν ἔχομε ἄρματα οὔτε ὅτι οἱ Τούρκοι ἐβαστούσαν τὰ κάστρα καὶ τὰς πόλεις οὔτε κανέναν φρόνιμον μας εἶπε «ποῦ πάτε ἐδῶ νὰ πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα», ἀλλὰ ὡς μία βροχὴ ἐπέσε εἰς ὅλους μας ἡ ἐπιθυμία τῆς

ελευθερίας μας, και όλοι, και ο κλήρος μας και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμαμε την Επανάσταση.

Когда мы приняли решение о Революции, мы не задумывались сколько нас, не думали о том, что у нас нет боеприпасов. О том, что турки держат под своим контролем все крепости и города и не нашелся ни один разумный сказать «куда идете воевать с мелкими зерновыми суднами». Как льется дождь, так и нас всех охватило желание к свободе и все, наш клир и предводители общины, капитаны, образованные и торговцы, маленькие и большие, все согласились на эту цель и совершили Революцию.

Αποτελεί την πνευματική παρακαταθήκη του Γέρου του Μωριά, του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη προς τη νέα γενιά. Εκφωνήθηκε στις 8 Οκτωβρίου 1838 στην Πνύκα, μπροστά στους μαθητές του 1ου Πειραματικού Γυμνασίου Αθηνών και πλήθους κόσμου και πρωτοδημοσιεύτηκε στις 13 Νοεμβρίου 1838 στην αθηναϊκή εφημερίδα «Αιών», που εξέδιδε ο ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων.

Это духовное наследие лидера, легенды Греческой Революции, Теодороса Колокотрониса новому поколению. Эта речь была произнесена 8 октября 1838 года в Пнике (античная часть города Афин), перед учениками 1-й экспериментальной афинской гимназии и толпой народа, и впервые опубликована 13 ноября 1838 года в афинской газете «Эон» = «Век», издаваемой историком Иоаннисом Филимоном.

Νικητάς Σταματελόπουλος (Νικηταράς ο Τουρκοφάγος)

Ο Νικηταράς φυλακίστηκε στην Αίγινα με τη χαλκευμένη κατηγορία ότι θα έφερνε Ρώσο Πρίγκιπα να αντικαταστήσει το βασιλιά Όθωνα. Πολύτεκνος τυφλός και πάμφτωχος αποφυλακίστηκε για να καταλήξει στον Πειραιά επαίτης στο δρόμο. Το ελληνικό κράτος του έδωσε άδεια επαίτη (!) μόνο για κάθε Παρασκευή – κι όχι

Κυριακή που είχε περισσότερο πλήρωμα στην εκκλησία – μπροστά στον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας.

Η ένδεια του Νικηταρά έγινε γνωστή στην Ρωσική πρεσβεία και κάποια στιγμή απεσταλμένος της πήγε στην θέση που ζητιάνευε ο στρατηγός.

Μόλις αντελήφθη ο Νικηταράς ποιος ήταν μάζεψε αμέσως το απλωμένο του χέρι και σύμφωνα με τα θρυλούμενα ακολούθησε ο παρακάτω διάλογος:

«– Τι κάνετε στρατηγέ μου; Ρώτησε ο απεσταλμένος.

– Απολαμβάνω την ελεύθερη πατρίδα! Απήντησε περήφανα ο ήρωας.

– Μα εδώ την απολαμβάνετε καθισμένος στο δρόμο;

– Η πατρίδα μου έχει χορηγήσει σύνταξη για να ζω καλά, αλλά εγώ έρχομαι εδώ για να παίρνω μια ιδέα πώς περνάει ο κόσμος... ..αντέτεινε ο περήφανος Νικηταράς.

– Αντιλαμβανόμενος ο ξένος ότι ο στρατηγός δεν πρόκειται να εκμυστηρευθεί την κατάστασή του, γύρισε να φύγει χαιρετώντας ευγενικά. Φεύγοντας όμως, άφησε να του πέσει ένα πουγκί με χρυσές λίρες ώστε να μην προσβάλει τον πάμπτωχο στρατηγό. Ο Νικηταράς άκουσε τον ήχο, έπιασε το πουγκί το ψηλάφισε και φώναξε στον ξένο. «Σου έπεσε το πουγκί σου. Πάρτο για να μην το βρει κανείς και το χάσεις» λέγοντάς του αρνούμενος να δεχθεί οποιαδήποτε βοήθεια από έναν εκπρόσωπο των ξένων δυνάμεων.....»¹

Νικήτας Σταματελόπουλος (Νικηταράς ο Τουρκοφάγος) - Никитас Стамателопулос (Никитарас Туркофаг/Τυρκοεδ)

Герой Революции Никитарас был заключен в тюрьму на Эгине по обвинению в попытке посадить русского князя вместо баварского короля

¹ Βίος Νικήτα Σταματελοπούλου ή Νικηταρά / καταγραφή Γεωργίου Τερτσέτη ; εκ τεσσάρων νέων χειρογράφων υπό Κωνστ. Α. Κονόμου. Εν Αθήναις : Γραφείον δημοσιευμάτων της Ακαδημίας Αθηνών 1953, σ.56.

Оттона. Старый слепой и очень бедный человек был освобожден из тюрьмы и попал в Пирей, попрошайничая на улице. Греческое государство разрешило ему просить милостыню перед Святым храмом Благовещения (!) только по пятницам (а не по воскресеньям, когда в церкви было больше прихожан).

О бедности Никитараса стало известно российскому посольству, и в какой-то момент представитель посольства пришел на то место, где просил милостыню генерал.

Как только Никитарас понял кто к нему подошел, он тут же собрал протянутую руку и, согласно легендам, последовал следующий диалог:

- *Что вы делаете, генерал?* - спросил посланник.

- *Наслаждаюсь свободной родиной!* Гордо ответил герой Революции.

- *Вы наслаждаетесь свободой родины здесь, сидя на улице?*

- *Моя родина дала мне пенсию, чтобы жить хорошо, но я приезжаю сюда, чтобы узнать, как живут люди...* - сказал гордый Никитарас.

Поняв, что генерал не собирается признаваться в своем состоянии, представитель посольства повернулся, чтобы уйти, вежливо поздоровавшись. Однако, уходя, он уронил мешок с золотыми фунтами, чтобы не обидеть бедного генерала. Никитарас услышал звук, схватил мешок, пощупал и закричал на незнакомца. *«Ваш кошелек выпал. Возьмите его так, чтобы его никто не нашел, и вы его потеряете»*, отказываясь принимать какую-либо помощь от представителя иностранных держав.²

Ο θρυλικός στρατηγός Ιωάννης Μακρυγιάννης

² Βίος Νικήτα Σταματελοπούλου ή Νικηταρά / καταγραφή Γεωργίου Τερτσέτη ; εκ τεσσάρων νέων χειρογράφων υπό Κωνστ. Α. Κονόμου. Εν Αθήναις : Γραφείον δημοσιευμάτων της Ακαδημίας Αθηνών 1953, σ.56. / Жизнь Никиты Стамателопулу или Никитары / запись Георгиоса Терцетиса; из четырех новых рукописей под ред. Констан. А. Коному. В Афинах: Публикация Афинской Академии 1953 г., с. 56.

«Κι αν είμαστε ολίγοι εις το πλήθος του Μπραϊμή, παρηγοριόμαστε μ' ένα τρόπον, ότι η τύχη μας έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Ότι αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θεριά πολεμούν να μας φάνε και δεν μπορούνε. Τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν. Κι όταν κάνουν αυτήνη την απόφασιν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν...Τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί κι' αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι, όσοι αγωνιστήκαμεν, αναλόγως ο καθείς, έχομεν να ζήσωμεν εδώ. Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμε κι' όλοι μαζί και να μη λέγη ούτε ο δυνατός «εγώ», ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστή μόνος του και φκειάση, ή χαλάση, να λέγη εγώ, όταν όμως αγωνίζονται πολλοί να φκειάνουν, τότε να λένε «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» κι' όχι εις το «εγώ». Και εις το εξής να μάθωμεν γνώση, αν θέλωμεν να φκειάσωμεν χωριόν, να ζήσωμεν όλοι μαζί....».³

Иоаннис Μακρινιannis

«И если нас мало в толпе Браймиса, нас в некотором роде утешает, что так сложилось судьбою, что мы, греки, всегда за меньшинство. Так исторически сложилось, от прошлого до настоящего, все звери сражаются, чтобы съесть нас, и они не могут. Они нас съедают, а дрожжи остаются. И немногие решают умереть. И когда они принимают это решение, несколько раз они проигрывают, а много раз выигрывают ... У всех нас есть эта родина, и у мудрых и невежественных, у богатых и бедных, у политиков, у военных и у самых маленьких людей, у всех тех, кто воевали, в зависимости каждый от своих возможностей; и мы должны жить здесь. Так что мы все вместе работали, чтобы сохранить это; поэтому ни сильный, ни слабый не должны

³ Απομνημονεύματα Στρατηγού Μακρυγιάννη κείμενον, εισαγωγή, σημειώσεις Γιάννη Βλαχογιάννη. Αθήναι : Βαγιονάκης 1947, σ.43.

говорить «я». Вы знаете, когда должно говорить «я»? Когда один борется и для того, чтобы строить и для того, чтобы ломать – тогда может говорить «я». Но, когда борются многие, чтобы создать, тогда нужно говорить «мы». Мы в «мы», а не в «я». И отныне мы должны получать знания и создать деревню, чтобы жить вместе...».⁴

Μοσχο Δζαβела ο σвом сыне Φотосе и об останках своего мύжа Λαμβρόса

Μοσχο Δζαβела держала в руках ящик, направляясь вместе с другими женщинами района Сули в 1792 году в прибрежный город Парга. При ее побеге из Сули турок преграждает ей путь, просит показать ее ящик. «Открой это», - решительно сказал он ей. «У тебя внутри сокровище». Она встала и ответила ему: «И из высшего клада». Открыв ящик, были обнаружены кости Λαμβρόса Δζαвеласа, убитого в Киафе. «Капитан Λαμβрос Δζαвелас, если Вы слышали», ответила гордая гречанка, гордо направляясь к выходу.⁵

Η Μόσχω Τζαβέλα για τα οστά του συζύγου της Λάμπρου

Η Μόσχω Τζαβέλα κρατούσε στα χέρια της κινώντας μαζί με άλλες Σουλιώτισσες στα 1792 για την Πάργα. Στο φευγίο της από το Σούλι της φράζει τον δρόμο ένας Τούρκος ζητώντας της να δει το κασελάκι της. «Άνοιξέ το» της είπε επιτακτικά. «Έχεις θησαυρό μέσα». Κοντοστάθηκε εκείνη και του αποκρίθηκε: «Κι από θησαυρό ανώτερο». Ανοίγοντας το κασελάκι φάνηκαν τα κόκαλα του Λάμπρου

⁴ Απομνημονεύματα Στρατηγού Μακρυγιάννη κείμενον, εισαγωγή, σημειώσεις Γιάννη Βλαχογιάννη. Αθήναι : Βαγιονάκης 1947, σ.43. / Воспоминания генерала Макригианниса, введение, заметки Янниса Влахогιанниса. Афины: Вагионакис 1947, с.43.

⁵ Περραιβός, Χ. Ιστορία Σουλίου και Πάργας, Αθήναι 1857, σ.45. / Χ. Περревос. История Сули и Парги, Афины 1857г., с. 45.
Περραιβός, Χ. Απομνημονεύοντα Πολεμικά, Αθήναι 1836, σ.89. / Χ. Περревос. Воспоминания военные, Афины 1836г., с. 89.

Τζαβέλα που σκοτώθηκε στην Κιάφα. «Ο Καπετάν Λάμπρος Τζαβέλας αν έχεις ακουστά» και κίνησε αγέρωχη να φύγει.⁶

Подчеркивая степень филэллинских настроений, пронизывающих российское общество, нам кажется уместным привлечь отрывок из «Путевых записок» русского писателя, мецената, любителя античности, тайного советника, почетного члена Академии Наук Владимира Петровича Орлова-Давыдова, предпринявшего, организовавшего и финансировавшего в 1835 году научно-познавательную экспедицию на Ионические острова, а Грецию, Малую Азию и Турцию, итоги которой стали его путевые заметки, выпущенные в 1839 году в СПб, тип. Эдуарда Праца. Кстати, принять участие в экспедиции Владимир Петрович Орлов-Давыдов пригласил русского художника Карла Павловича Брюллова, архитектора академика Ефимова и археолога, доктора Крамера. Кстати, Карл Брюллов во время экспедиции создал прекрасно отражающие непревзойдённую природную красоту Греции картины. Итогом экспедиции стали «Путевые записки, веденные во время пребывания на Ионических островах, в Греции, Малой Азии и Турции» которые завершаются следующими словами: *«Как ни глубока будущность Севера, не менее глубоко прошедшее Греции, и когда паровая сила сблизит на всем земном шаре расстояния и заменит труды тысячей народа, и тогда ум человеческий не создаст ничего совершеннее Илиады и Парфенона»*⁷.

Υπογραμμίζοντας τον βαθμό των φιλελληνικών αισθημάτων, που διαπερνούν τη ρωσική κοινωνία, παραπέμπουμε στο Ρώσο περιηγητή, κόμη Βλαντίμιρ Орλόβ-Νταβίντοβ (1809-1882), μυστικοσύμβουλο, επίτιμο μέλος της Ακαδημίας Επιστημών, συγγραφέα, προστάτη των τεχνών και λάτρη της αρχαιότητας. Το 1835 ο κόμης Орλόβ οργανώνει και χρηματοδοτεί επιστημονική αποστολή στη Μικρά Ασία και στα νησιά του Ιονίου. Μαζί του προσκάλεσε τον περίφημο Ρώσο ζωγράφο Καρλ Μπριουλόβ (1799-1852), τον αρχιτέκτονα-ακαδημαϊκό Ν.Ε. Γιεφίμοβ (1799-1851) και τον αρχαιολόγο καθηγητή Κράμερ. . Μάλιστα, ο Ρώσο ζωγράφος Καρλ Μπριουλόβ απαθανατίζει τα απείρου κάλλους ελληνική τοπία και τον βίο του ελληνικού λαού.

Αποκύημα αυτής της περιήγησης αποτελούν οι ταξιδιωτικές σημειώσεις-απομνημονεύματα κατά τη διάρκεια της περιήγησης στα Ιόνια Νησιά, στην Ελλάδα, στη Μικρά Ασία και την Τουρκία, που εκδόθηκαν στην Αγία Πετρούπολη το 1839 και τα οποία, στο επίλογο, ολοκληρώνονται με την εξής κάτωθι διατύπωση – που ουσιαστικά αποτελεί πεμπτουσία του ρωσικού φιλελληνικού πνεύματος:

⁶ Περραιβός, Χ. . *Ιστορία Σουλίου και Πάργας*, Αθήναι 1857, σ.45.

Περραιβός, Χ. . *Απομνημονεύοντα Πολεμικά*, Αθήναι 1836, σ.89.

⁷ Орлов-Давыдов В. Путевые записки. Часть 2. СПб., 1839. С. 333.

«Όσο μακρύ και να διαγράφεται το μέλλον του Βορρά, άλλο τόσο εκτείνεται σε βάθος και το παρελθόν της Ελλάδας, κι όταν η δύναμη του ατμού θα εκμηδενίσει τις αποστάσεις σ' όλην τη γήινη σφαίρα και θα αντικαταστήσει τον μόχθο χιλιάδων ανθρώπων, ακόμη και τότε ο ανθρώπινος νους δεν θα καταφέρει να δημιουργήσει τίποτα τελειότερο από την Ιλιάδα και τον Παρθενώνα.»⁵⁰

В этом контексте кажется уместным привлечь небольшой отрывок из воспоминаний российского путешественника Александра Милюкова, посетившего Афины в 1857 году, который, на мой взгляд, очень удачно отражает отношение греков к России и к россиянам. При этом следует отметить, что 1857 год – это время после окончания Крымской войны, когда греческая политическая элита все сильнее ориентируется на запад, а влияние России на Балканах ослабло.

Милюков описывает, как, прогуливаясь недалеко от Акрополя и разговаривая со своим греческим собеседником по-французски, ему довелось встретить старого пастуха. Старик сначала подумал, что путешественник был из Германии, однако после того как пастух узнал, что Милюков приехал из России, «нахмуренное лицо старика прояснилось». Далее автор пишет: «Россос!- проговорил старик, прикладывая руку к сердцу, - садись, садись! Русские наши гости! Русские наши братья!»⁸ Аналогичную сцену своей встречи с греческими крестьянами описывает и некий русский путешественник Л.А.Бенике, посетивший Грецию более чем полвека спустя: «Узнав, что я русский, они обрадовались и заявили, что они русских считают братьями».⁹

Искренне убеждены в том, что эти слова греческого пастуха 1857 года характеризуют отношения двух наших народов, в первую очередь на межличностном уровне, на уровне простых людей, вне зависимости от политической конъюнктуры и целесообразности.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφέρουμε ένα απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Αλεξάντρ Μιλιουκώφ, Ρώσου περιηγητή του δεύτερου ήμισυ του 19^{ου} αι., ο οποίος επισκέφθηκε τη Χώρα μας. Πρόκειται για το 1857, περίοδο μετά τον Κριμαϊκό Πόλεμο, όταν η πολιτική ηγεσία της Ελλάδας όλο και

⁸ Милюков А.П. Афины и Константинополь. Путевые записки А. Милюкова 1857 года. Ч. 1. Спб., 1859. С. 53.

⁹ Бенике Л.А. Поездка в Грецию. Харьков, 1915. С. 28.

περισσότερο προσανατολίζεται προς τη Δύση, ενώ η επιρροή της Ρωσίας στην ευρύτερη περιοχή είναι αποδυναμωμένη. Ο Μιλιουκόφ αναφέρει ότι κατά τον περίπατό του στους πρόποδες της Ακρόπολης και συνοδευόμενος από έναν Έλληνα γνωστό του, με τον οποίο επικοινωνούσε στη γαλλική, συνάντησε έναν ηλικιωμένο Έλληνα βοσκό. Ο βοσκός, στην αρχή, νόμισε ότι ο ξένος περιηγητής είναι Γερμανός, αφού, όμως, έμαθε ότι πρόκειται για Ρώσο “το συνοφρυωμένο πρόσωπο του γέροντα φωτίστηκε. –Ρώσος! – είπε ο γέρος τοποθετώντας το χέρι στην καρδιά, - κάθισε, κάθισε! Οι Ρώσοι είναι προσκεκλημένοι μας! Οι Ρώσοι είναι αδέρφια μας!”¹⁰ Παρόμοια σκηνή από τη συνάντησή του με Έλληνες αγρότες περιγράφει και ο περιηγητής L.A. Benike, που επισκέπτεται την Ελλάδα περισσότερο από μισό αιώνα αργότερα: «Όταν έμαθαν ότι είμαι Ρώσος, χάρηκαν και δήλωσαν ότι θεωρούσαν τους Ρώσους αδέρφια.”

Είμαστε ειλικρινά πεπεισμένοι ότι αυτά τα λόγια του Έλληνα ποιμένα του 1857 χαρακτηρίζουν τις σχέσεις των δύο λαών μας, πρωτίστως σε διαπροσωπικό επίπεδο, σε επίπεδο απλών ανθρώπων, ανεξαρτήτως πολιτικής συγκυρίας και σκοπιμότητας.

МЫ ВМЕСТЕ!!!

МЫ – ЕДИНЫЙ МИР!!!

**ВМЕСТЕ МЫ СИЛЬНЕЕ, МОЩНЕЕ, ВМЕСТЕ МЫ ДУХОВНО
БОГАЧЕ и, на самом деле, СЧАСТЛИВЕЕ!!!**

**ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΑΖΙ !!! ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΑΣ ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ !!!
ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΑΖΙ !!! ΜΑΖΙ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΤΟΤΕΡΟΙ,
ΣΘΕΝΑΡΟΤΕΡΟΙ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟΙ και ειλικρινά
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ !!!**

¹⁰ Μιλιουκόφ Α.Π. Αθήνα και Κωνσταντινούπολη Περιηγητικές σημειώσεις του Α. Μιλιουκόφ το 1857. Μέρος 1. Αγία Πετρούπολη, 1859. Σ. 53.